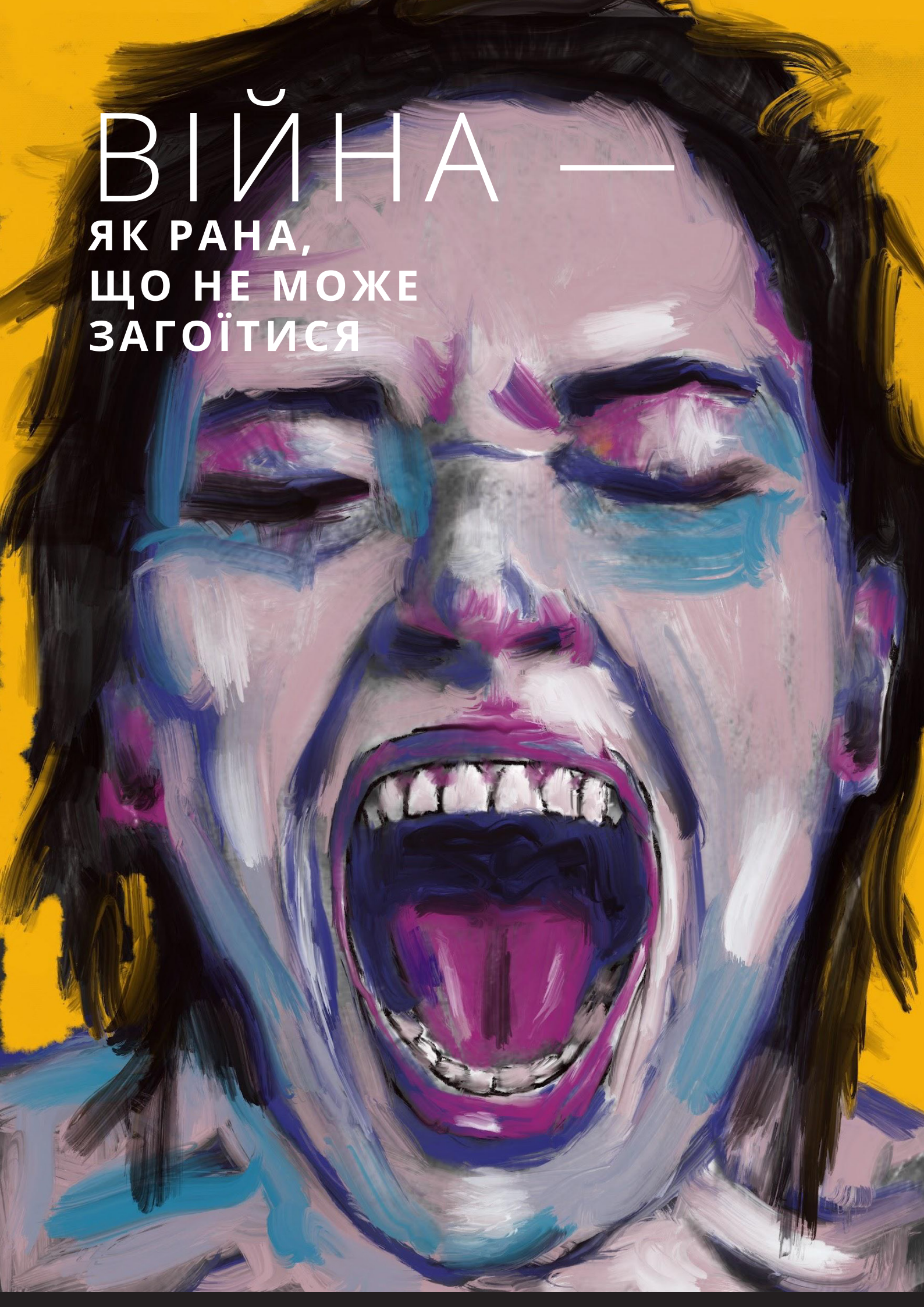

ВІЙНА —

ЯК РАНА,
ЩО НЕ МОЖЕ
ЗАГОЇТИСЯ

Моя історія війни чимось схожа на музичні ролики: нарізка з образів, що швидко змінюються, а на фоні який виснажуючий саундтрек, що складається з самих басів.

Кліп очима, 5 ранку 24 лютого, у чоловіка на руках перелякана сонна дитина, голос у нього мертвий. «Почалося. Вибухи. Всі у ванну». Він застелив ванну подушками, ковдрами, куртками. Чи знали ми тоді, що в цьому гніздечку дитина житиме 11 днів, поки Київ буде знобити від вибухів? Ні, звісно ми тоді ще нічого не знали та не розуміли.

Кліп очима, 26 лютого, починається дуже страшна ніч, коли русня намагається знести військову частину, яка менше км від мене. Стоїть такий шум, що мені здається можна зняти тайм-лапс відео як ми з чоловіком сивіємо. Дякувати Богові, дитина спить, але я тримаю подушки біля її вух. Аби ти, мала, нічого не боялася, нічого не помітила

Кліп очима, якийсь ще день, а ти дуже швидко перестаєш розрізняти їх, коли живеш на підлозі у ванній. Дитина вперше питає про звуки вибухи і ми кажемо, що то поряд з будинком літають «дяді-поросяти», які хочуть забрати наш дім, її іграшки, але з ними ведуть боротьбу супермени. Вибухи все ближче і ми знімаємо всі дзеркала. Я не витримую цих сліпих плям та малюю себе, щоб хоч десь відобразатися, хош якось існувати в цьому сюрі.

Кліп очима. 11 днів в ванній закінчуються ще більшим жахом — чоловік вночі зібрав речі і вранці я, дитина, чоловік, його сестра та наші дві великі собаки пакуємося в машину свекрів та їдемо

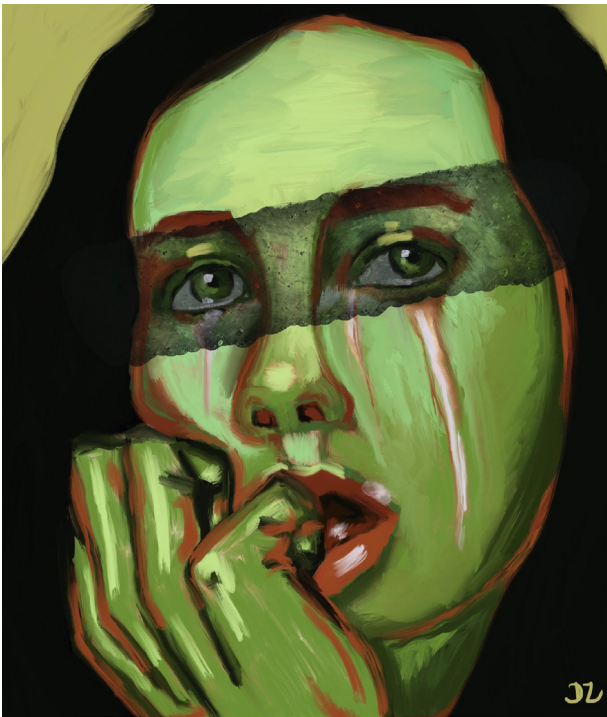
з Києва. В цей момент я відчуваю себе мертвою, на фото в мене очі зляканої тварини, що біжить від лісової пожежі. Все моє життя у одній валізі на всіх, майстерня де понад 300 робіт переходить у статус Шредінгера «жива і потенціально розбомблена водночас».

Кліп очима. Фірма сестри мого чоловіка орендувала для співробітників дім в Мукачеві, ми б ніколи не зірвалися з Києву якби не це. Але вже по дорозі із Вінниці, люди з Мукачеві перестають брати слухавку та ми розуміємо, що ми безхатки посеред війни та зими, всі, кому ми телефонуємо, відмовляються від нас з нашими собаками, ніхто не хоче нас пускати. Через четверті руки, якимось дивом, нам знаходять холодний дім під Тернополем, де ніхто не мешкає, але це дім і туди можна з собаками.

Ми їдемо і в мене вперше за 13 днів стається нервовий зрив, я вию вголос на всю машину, лякаючи дитину та не можу заспокоїтися.

НІЧ, СНІГ, МИ ЇДЕМО
В ЯКИЙСЬ БУДИНОК, МИ
В ДОРОЗІ **ВЖЕ 15 ГО-**
ДИН, ВСІ ГОЛОДНІ,
ЗНЕСИЛЕНІ. ЧОМУСЬ
ДЛЯ МЕНЕ ТОЙ ЖАХ, ТЕ
ВІДЧУТТЯ НЕПОТРІБНОСТІ,
ІНОРОДНОСТІ БУЛО
СТРАШНІШЕ ВСІХ ВИБУХІВ.

Кліп очима. Ми гріємо, прибираємо та приводимо до ладу будинок, де житимемо два місяці. Ми звикнемо постійно бути вшістьох в маленькій кімнаті, ми звикнемо жити без багатьох речей, ми

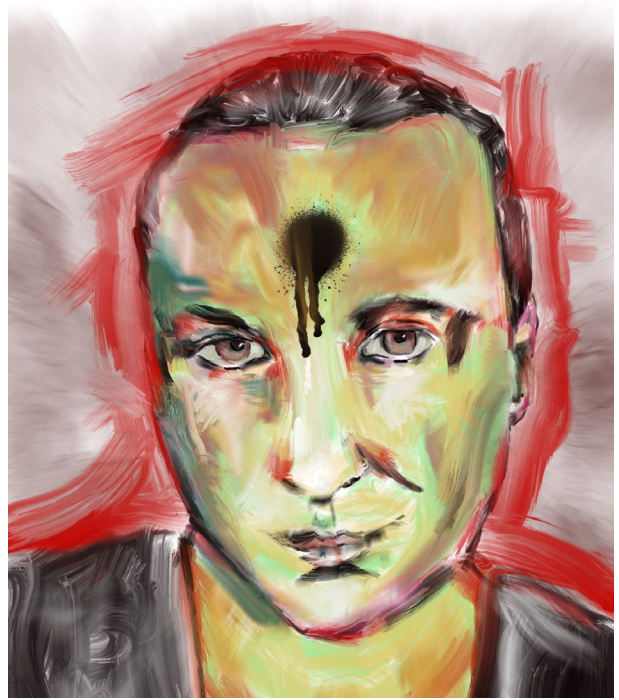
звикнемо до холоду. Але ми не звикнемо відчувати себе чужими у своїй же країні, бо перший-ліпший чоловіча, який прийшов записати показники газу каже моєму чоловіку, мовляв, нормальні кияни вже воюють, а чо ти тут. І при цьому сам молодший за Олега та теж не з палаючого танку озивається...

Кліп очима. Потік новин, що вириває серце живцем.

**БУЧА, ІРПІНЬ, МАРІУПОЛЬ.
ВБИТІ, ЗГВАЛТОВАНІ ДІТИ,
НЕОСЯЖНИЙ РІВЕНЬ
ЖОРСТОКОСТІ.**

Місяць мого мовчання виривається назовні емоційними портретами, які говорять за мене, але не можуть вимовити ані слова. правляємо на підтримку тих підрозділів Збройних сил України, які боронять Україну на сході.

Ми віримо, що невдовзі повернемося до рідної української Донеччини!

Що прикметно, за кілька днів до війни я перестала відчувати запахи. Вірніше, вони сильно трансформувалися. Я вірю, що вони повернуться після нашої Перемоги!

Дар'я Засєда,
художниця,
Київ